

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

3298942-1022103-VGP

Bijlagen

1

Uw brief

15 december 2021

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 28 januari 2022
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Tjeerd de Groot (D66)
over zwendelkruiden (2021Z23534 ingezonden 15 december 2021).

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Ernst Kuipers

Antwoorden op Kamervragen van het lid Tjeerd de Groot (D66) over zwendelkruiden (2021Z23534 ingezonden 15 december 2021).

1. Bent u bekend met het artikel 'Vooral zout, meel en suiker in kruidenmixen, maar nauwelijks kruiden' en het achterliggende onderzoek van de Consumentenbond?

Ja.

2. Bent u het eens dat het bij de kruiden uit de steekproef, waarin soms slechts 0,04 procent kruiden zitten, gaat om consumentenmisleiding, gezien de naam kruidenmix doet vermoeden dat dit het hoofdproduct is en de prijzen soms kunnen oplopen tot 100 euro per kilo per product voor bijvoorbeeld uienpoeder? Zo nee, waarom niet?

Ik ben het met u eens dat 0.04% kruiden in een kruidenmix erg weinig is. In het verleden heeft de NVWA producenten hierop al aangesproken. Ook wijs ik de producenten op hun verantwoordelijkheid om transparant te zijn in de informatie over de samenstelling van hun producten en de consument op een eerlijke en objectieve wijze te informeren over de samenstelling van de voedingsmiddelen en de consument niet op het verkeerde been te zetten door te suggereren dat het product uitsluitend kruiden bevat. Anderzijds moet de consument zich ervan bewust zijn dat een kruidenmix meer dan alleen kruiden bevat. Door de ingrediëntendeclaratie goed te lezen, kan de consument zich hiervan vergewissen.

3. Bent u het eens dat producten waar slechtst 0,04 tot 12 procent kruiden inzitten, geen kruidenmix mogen heten?

De informatievoorziening op de verpakking van de producten die door de Consumentenbond zijn onderzocht voldoen aan de vereisten van de Europese Verordening voor voedselinformatie voor consumenten (EU) 1169/2011 (etiketteringsverordening). De exacte samenstelling van de kruidenmix is te lezen in de ingrediëntendeclaratie, daarmee voldoet het etiket aan de vereisten vanuit de etiketteringsverordening.

4. Hoe reflecteert u op de conclusie van de steekproef dat in sommige kruidenmixen al meer dan de helft van de dagelijkse behoefte aan zout zit en mixen voor bijvoorbeeld salade ook veel suiker bevatten? Bent u het eens dat deze consumentenmisleiding kan leiden tot schadelijke gevolgen voor de gezondheid?

Het is van belang dat levensmiddelenfabrikanten werken aan het verbeteren en gezonder maken van de samenstelling van bewerkte producten. Dit sluit aan bij de afspraak in het Regeerakkoord over het verkennen van bindende afspraken met de industrie over gezondere voedingsmiddelen. Het verminderen van de hoeveelheden zout, suiker en verzadigd vet bij bewerkte producten draagt bij aan vermindering van inname van deze voedingsstoffen en levert gezondheidswinst op. Het is daarom goed dat de producenten ook bij producten zoals kruidenmixen werken aan een vermindering van de hoeveelheid zout. Alhoewel de informatie op het etiket van de kruidenmix op

grond van de wetgeving feitelijk correct is, is het niet ondenkbaar dat consumenten zich niet bewust zijn van de grote hoeveelheden zout in de kruidenmix.

5. Welke stappen gaat u zetten, of heeft u reeds gezet, om deze misleiding in de toekomst te voorkomen?

Het voorkomen van misleiding van de consument (via etikettering op levensmiddelenverpakkingen) is iets waar mijn voorgangers zich in de afgelopen jaren hard voor hebben gemaakt. Zo is er in samenwerking met de NVWA voor gezorgd dat de etiketteringswetgeving duidelijk wordt uitgelegd in een handboek etikettering van levensmiddelen, die op de NVWA-website is te vinden. Hiermee wordt beoogd dat fabrikanten de interpretatie van etiketteringswetgeving kunnen nalezen en beter de wetgeving naleven. Momenteel wordt nog gewerkt aan richtlijnen voor de vermelding van termen op het etiket, die de consument mogelijk kunnen misleiden. Zo zijn bijvoorbeeld nadere regels gesteld aan het begrip 'volkoren'. Daarnaast wordt binnenkort de nieuwe aanpak van productverbetering bekend gemaakt, waarmee we proberen te voorkomen dat consumenten via bewerkte producten een teveel aan zout, suiker en verzadigd vet innemen. De vernieuwde aanpak moet ertoe leiden dat in 2030 over de gehele breedte van bewerkte productgroepen verbetering is gerealiseerd in de samenstelling. Ook laat ik momenteel een ambtelijke verkenning uitvoeren naar opties om afspraken over productverbetering ook juridisch afdwingbaar te maken, mocht dit in de toekomst wenselijk zijn. Dit sluit aan bij de afspraak in het Coalitieakkoord over het verkennen van bindende afspraken met de industrie over gezondere voedingsmiddelen.

6. Klopt het dat zonder vermelding van bepaalde ingrediënten op de voorkant van de verpakkingen, het vernoemen van hoeveelheden achterwege mag blijven bij de ingrediëntenbeschrijving op de achterkant van de verpakking? Bent u het eens dat dit een negatieve prikkel kan opleveren met betrekking tot consumentenmisleiding? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u van plan hier stappen op te ondernemen?
7. *Dat klopt. De ingrediëntendeclaratie moet op de achterzijde volledig en op volgorde staan van meest gebruikte tot het minst gebruikte ingrediënt. Het daarbij specifiek kwantificeren van de hoeveelheden die gebruikt zijn is optioneel. Ik ben niet van mening dat dit een negatieve prikkel oplevert en consumenten kan misleiden. De consument kan namelijk nagaan uit welke ingrediënten het product voornamelijk bestaat. Daarbij zijn eventuele ingrediënten, zoals het aanwezige zout, ook aangegeven in de voedingswaarde tabel.*
8. Klopt het dat uienpoeder onder de noemer van kruiden laten vallen, niet in strijd is met de Warenwet? Zo ja, kunt u toelichten of dit gebaseerd is op een onderzoek naar de consumentenbeleving?

In het Warenwetbesluit Specerijen en Kruiden staat beschreven wat onder kruiden en specerijen moet worden verstaan: delen van planten die aromatisch smaken of ruiken dan wel een scherpe smaak bezitten, en die bestemd zijn om aan eet- en drinkwaren te worden toegevoegd. Ui(poeder)

voldoet aan deze omschrijving, het is dan ook niet in strijd met de wet om uienpoeder onder de noemer kruid/specerij te verhandelen. Dit is niet gebaseerd op een onderzoek naar de consumentenbeleving.

9. Bent u van mening dat de wet hiermee voldoende de consumentenbeleving borgt? Zo nee, welke stappen gaat u nemen om de consumentenbeleving beter te borgen in de Warenwet, zodat dit soort consumentenmisleiding voorkomen kan worden?

Ja, ik ben van mening dat de Warenwet de consumentenbeleving voldoende borgt. Op het moment dat wij van mening zijn dat de Warenwet de consumentenbeleving niet meer voldoende borgt of als wij meerdere signalen krijgen, dan zullen we uiteraard altijd kijken naar of en hoe dit opgelost kan worden. Zo hebben we in het verleden al meerdere aanpassingen en wijzigingen kenbaar gemaakt. Een voorbeeld hiervan is het Warenwetbesluit Meel en Brood, waarin is gedefinieerd wat onder meergranen, volkoren, witbrood, bruinbrood en speltbrood wordt verstaan.

10. Deelt u de mening dat de gezondheidswaarde en hoeveelheden van deze producten prominent op de verpakking moeten staan, zodat de consument zich ervan bewust is dat deze producten nadelige gezondheidseffecten kunnen hebben en het product voornamelijk uit een goedkoper bestanddeel bestaat? Zo nee, waarom niet?

Ik deel de mening dat de gezondheidswaarde en hoeveelheden van de ingrediënten op de verpakking van producten moet staan. Dit en andere vereisten zijn opgenomen in de Europese Verordening voor voedselinformatie aan consumenten ((EU) 1169/2011). De producent is verantwoordelijk om aan deze vereisten te voldoen en dus de gezondheidswaarde en ingrediëntenlijst correct te vermelden. De goed geïnformeerde consument kan zich op het etiket vergewissen van de samenstelling van het product.

11. Kunt u deze vragen elk afzonderlijk en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Ja.

1) NOS, 12 december 2021, Vooral zout, meel en suiker in kruidenmixen, maar nauwelijks kruiden" (<https://nos.nl/artikel/2408767-vooral-zout-meel-en-suiker-in-kruidenmixen-maar-nauwelijks-kruiden>)